

3. oktober 2019

EM 2019/38

I medfør af § 36 i Inatsisartuts forretningsorden fremsætter jeg hermed følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om hvorvidt der er behov for at revurdere kommunalreformen.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

”Kun Nuuk udvikles, der er kun fokus på Ilulissat, Qaqortoq prioriteres for meget, hvorfor kun Sisimiut? Vi bliver ikke hørt i Uummannaq, der bliver ikke gjort noget for os i Østgrønland, vi er kun tilskuere, befolkningen i de yderdistrikter mindskes! Vi fra Ilulissat er trætte af at blive sat til side, udviklingen i Nuuk forværrer atter udviklingen på kysten.”

Der er nu gået 10 år, siden kommunalreformen blev gennemført. Tiden synes at være moden til at have en drøftelse af reformens konsekvenser og om hvorvidt den valgte model for kommunesammenlægningerne passer ind på et så udstrakt land som Grønland.

Desværre er det fraser, der i dag ofte bliver brugt ude på kysten, det er ikke længere en hemmelighed, hvorfor vi i dag må stille op i mødesalen, og begynde at drøfte hvilke muligheder der er for at forbedre vort land, hvor adskillelse i høj grad sker, fremfor at have fokus på populisme.

Jeg vil dog gøre opmærksom på, at jeg ikke ønsker yderligere adskillelse i landet, men at der kommer fokus på, at have landets befolkning i centrum, og hvordan vi bedst kan leve ved at stå sammen her i landet.

Jeg, fra Ilulissat, kan selv konstatere, hvor meget vejnettets er forfaldet efter daværende Qaasuitsup Kommunia blev etableret. Kommunen tager ikke længere hensyn til pensionister og førtidspensionister. På den anden side er Ilulissat begyndt, at blive vraget af de andre syv byer; hvor man føler, at der kun er fokus på at én by udvikles, der medfører at de andre byer reagerer oprørsk, og det med god grund.

Her stopper det dog ikke. I resten af landet er velfærd og medansvarlighed også begyndt at forsvinde markant. F.eks. hvis en borger fra Ilimanaq vil opstille til kommunalbestyrelsesvalget, og skal til Siorapaluk, er det over 1100 km. væk, hvor ikke kun livsstilene er forskellige. Enhver ærlig person vil erkende dette, hvordan kan vi dog udgive os for at have dybdegående viden om et sted, vi næsten aldrig besøger?

Er det mon ikke på tide, at overveje om hovedstaden Nuuk kunne være en kommune for sig? Hvis man ser på Kommuneqarfik Sermersooq, hvordan står det så med demokratiet? Vi er et lille samfund i et så udstrakt land, med de fordele og udfordringer, det bringer med sig.

Selvom sandheden kan være smertefuld, er det en værdi i sig selv at overveje, hvilke fordele der kan være. Ved at revurdere kommuneordningen, kan vi fremme vores livsstil, øge vores viden om forskellige steder, samt få demokratiet frem igen. Hvis man kigger mod Østgrønland, kan man ikke undgå at undre sig over, at der er 1500 km. mellem Paamiut og Scoresbysund. For at vores medmennesker i Østgrønland får en tydeligere stemme, og dermed mere medbestemmelse, må vi studere flere muligheder.

Her tænker jeg også på, hvor vigtig forståelse mellem menneskene er, det er ikke tid for benægtelse nu, hvis jeg fra Ilulissat har en dialog med en fra Scoresbysund, som snakker med egen dialekt, er det for mig rigtig svært at forstå, selvom man nøje prøver at lytte til hvad der bliver sagt. Omvendt kan jeg forestille mig, hvor svært det må være for Østgrønlandere, at forstå dem fra vestkysten. I Grønland burde dialekt ikke give udfordringer for udarbejdelse af tingene, men sandheden er desværre således i dag.

Jeg er personligt stolt, når vi siger at vi kan tre forskellige sprog, nemlig grønlandsk, dansk og engelsk. Efter min egen mening, beundrer jeg dog særligt dem fra Thuleområdet og Østgrønland, da de mestrer fire forskellige sprog. Vi, fra vestkysten, forventer jo, at de forstår og bruger Rigsgrønlandsk, hvor de, omvendt, ikke engang forventer, at vi forstår og benytter deres dialekt.

Netop på baggrund af dette, er det et vigtigt faktum, hvor nødvendigt det er at drøfte og vurdere kommuneordningen med de store kommuner i dag, da demokratiet jo netop står for, at vi alle lever med de vilkår vi kan støtte os til og er tilfredse med, uden at blive skubbet væk eller foragte hinanden, samt acceptere, og give plads til hinandens eksistens i landet.

Nuuk står som hovedstaden i landet, og gives derved også et ansvar for dets befolkning at repræsentere landet godt for resten af kysten, og det jo kun er på sin plads, at de øvrige myndigheder befinder sig i Nuuk. Uden at man fordeler de store kommuner som før, er det ellers muligt at opnå tilpasning af en mere håndtérbar kommuneordning. Hvis Østgrønland kunne blive en kommune for sig, må man også lægge en langsigtet plan for begrænsninger indenfor Kommuneqarfik Sermersooq. Hvad skal der for eksempel ske med Paamiut? Skal den tilføjes Kommune Kujalleq? Alt skal overvejes nøje. Uden at gentage de fejltagelser fra den tidligere kommunesammenlægning, men at lære af det, og lave en ny og gennemtænkt ordning, der passer bedre for alle.

Vores land er meget udstrakt og udfordrende. Vi arbejder alle her for at opnå den bedst mulige måde, at blive anset på inden for rigsfællesskabet, men også globalt.

Jeg ønsker jer alle en god debat.